

DOI: 13.33310/2518-7813-2019-65-2-183-189

УДК 378:37.011.3-051:373.2:37.091.33

Олексій ЛИСТОПАД

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри дошкільної педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна
e-mail: alex.listopad@gmail.com

**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ
ДО ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

У статті висвітлена проблема підготовки майбутніх вихователів до застосування інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. Підготовленість майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти є складне динамічне психічне утворення, яке виражає сукупність інтелектуальних, мотиваційних, діяльнісних і емоційно-вольових складових психіки. Визначено компоненти (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний), показники і рівні (недостатній, достатній, високий) підготовленості майбутніх вихователів до застосування інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. Проведено діагностування рівня підготовленості майбутніх вихователів до застосування інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. Запропоновано систему роботи з підготовки майбутніх вихователів до застосування інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. Доведено, що розроблена система роботи з підготовки майбутніх вихователів до застосування інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти є ефективною.

Ключові слова: підготовка майбутніх вихователів, інноваційні технології, діти дошкільного віку.

Сучасні тенденції розвитку національної системи освіти потребують теоретичного осмислення, а відтак практичного оновлення змісту професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Вихідні концептуальні положення щодо змісту та організації освітнього процесу у закладах дошкільної освіти ґрунтуються на основних засадах Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту» та ін. нормативних документів. Зміст освітнього процесу в закладах дошкільної освіти визначається Базовим компонентом дошкільної освіти і реалізується відповідно до програм розвитку дітей «Впевнений старт», «Дитина», «стежина», «Світ дитинства», «Дитина в дошкільні роки», «Соняшник», «Грайлик», «Українське дошкільля», «Україна – моя Батьківщина», «Скарбниця моралі», «Про себе треба знати, про себе треба дбати», «Радість творчості» та ін., що рекомендовані Міністерством освіти і науки України.

Однією з актуальних проблем сучасної педагогічної теорії і практики є модернізації системи підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти. Аналіз психолого-педагогічної літератури [1, 2] свідчить, що ефективним засобом модернізації системи підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти є використання в освітньому процесі інноваційних технологій. Теоретико-методологічні засади використання інноваційних технологій в освітньому процесі склалися під впливом прогресивних ідей мислителів, педагогів різних історичних епох –

Г. Ващенко, А. Макаренка, С. Русової, Г. Сковороди, В. Сухомлинського, К. Ушинського та ін. У зарубіжній науці воно пов'язано з іменами Б. Блума, Д. Бруднера, Г. Грейса, Д. Хамбліна та ін. В українській теорії та практиці освіти технологічний підхід заснований А. Алексюком, А. Богуш, В. Бондарем, Я. Бурлакою, В. Лозовою, І. Підласим, А. Фурманом та ін. Проблемам модернізації змісту підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти присвячено наукові праці Т. Андрущенко, Л. Артемової, Г. Беленької, А. Богуш, Н. Гавриш, Л. Зданевич, Е. Карпової, І. Княжевої, М. Машовець, І. Мардарової, В. В. Нестеренко, Г. Підкурманної, Т. Поніманської, І. Рогальської-Яблонської, Г. Сухорукової, Т. Степанової, О. Трифонової та ін.

Теоретичний аналіз філософської, педагогічної, психологічної літератури [7; 10; 11; 12] показав, що використання інноваційних технологій в освіті має глибокі історичні коріння. «Інновація як соціально-філософська категорія відбиває динаміку сучасного життя в усьому різноманітті її взаємозв'язків, пронизує усі сфери життя суспільства, допомагає розкрити логіку його розвитку, сприяє виділенню і синтезу світоглядних і методологічних моментів, є невід'ємною частиною осмислення людиною свого досвіду життя і, отже, набуває онтологічного значення» [8, с. 14]. Г. Клімова, С. Іванов, Л. Шевченко зазначають, що інноваційний розвиток – це спосіб функціонування соціальних систем, при якому тенденції впровадження нових ідей, технологій, норм і цінностей в усіх сферах суспільства переважають над

протилежними тенденціями збереження існуючого стану» [8, с. 15].

На думку О. Дубасенюк – «Інноваційні трансформації сучасної освіти (кінець XX – початок XXI століття) окреслені провідними концепціями: традиційною (оволодіння базовими знаннями, вміннями і навичками; вивчення і засвоєння академічних знань), раціоналістичною (опора на знання як упорядковану сукупність об'єктивних фактів на основі створення ефективної та всебічно розробленої технології) та гуманістичною (необхідна умова для особистісного самовираження, самоствердження людини, можливість найбільш повно й адекватно відповідати природі людського «Я»)» [9, с. 14–47]. «Сутнісною ознакою інновації є її здатність впливати на загальний рівень професійної діяльності педагога, розширювати інноваційне поле освітнього середовища у закладі освіти. Як системне утворення інновація характеризується інтегральними якостями: інноваційний процес, інноваційна діяльність, інноваційний потенціал, інноваційне середовище» [9, с. 14–47].

Сьогодні можемо стверджувати, що теорія і практика використання інноваційних технологій в освіті пройшла еволюційний шлях від несвідомого та епізодичного використання інноваційних технологій до цілеспрямованого наукового застосування інноваційних технологій в освітньому процесі закладів освіти [3; 6]. Але тільки творче використання інноваційних технологій може забезпечити ефективність освітнього процесу. Репродуктивне застосування інноваційних технологій приведе до негативного ставлення щодо їх впровадження [4; 5]. Тому, постає питання про підготовку майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти.

Актуальність проблеми, її недостатня теоретична та практична розробка зумовили вибір мети статі – дослідити особливості підготовки майбутніх вихователів до застосування інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти.

«Інновації в освіті – це процес творення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники (рівні) досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід системи до якісно іншого стану» [9, с. 14–47]. Підготовленість майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти є складне динамічне психічне утворення, яке виражає сукупність інтелектуальних, мотиваційних, діяльнісних і емоційно-

вольових складових психіки. Стрижневим у системі компонентів структури підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти є мотиваційно-ціннісний компонент, що відображає сформованість почуттєво-ціннісного ставлення майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до інноваційних технологій зокрема та в цілому до педагогічної діяльності. Сформованість цього компонента характеризується усвідомленням можливостей використання інноваційних технологій як конструктивно значущого компонента професійної діяльності, що відкриває перспективи розвитку особистості майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти я професіонала. Тобто студент перш за все повинен бажати використовувати педагогічні технології в своїй майбутній професійній діяльності у закладі дошкільної освіти. Мотиваційно-ціннісний компонент підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти створює передумови для розвитку когнітивного та операційно-діяльнісного компонентів.

Для визначення когнітивного та операційно-діяльнісного компонентів підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти цінною є така складова змісту освіти, як досвід інноваційної діяльності. При організації процесу засвоєння майбутніми вихователями будь-яких знань потрібно, насамперед, спланувати практичну діяльність, до якої вони мають увійти і яка забезпечить їх засвоєння. Потрібно забезпечити їхню психолого-педагогічну, фахову, методичну та практичну підготовку до використання інноваційних технологій в закладах дошкільної освіти. Операційно-діяльнісний компонент підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти передбачає сформованість навичок, умінь, досвіду, особистісних і професійних якостей майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, які забезпечують успішне використання потенціалу інноваційних технологій.

Зазначені вище компоненти підготовленості лягли в основу розробки показників і педагогічного інструментарію для визначення рівнів підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. Визнана доцільною така градація рівнів: недостатній (НД), достатній (Д), високий (В).

Високий рівень (В) підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних

технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти має такі показники: наявність стійкого інтересу, позитивного почуттєво-ціннісного ставлення особистості до використання інноваційних технологій, чітке усвідомлення мети і мотивів використання інноваційних технологій у закладах дошкільної освіти; наявність системи знань, умінь та навичок і досвіду використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти; здатність до самостійного використання інноваційних технологій у різноманітній педагогічній діяльності.

Достатній рівень (Д) підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти має такі показники: наявність позитивного почуттєво-ціннісного ставлення до інноваційних технологій, неповне усвідомлення особистісної та професійної значущості потенціалу інноваційних технологій в професійній діяльності у закладі дошкільної освіти; сформованість знань, навичок, умінь і досвіду використання інноваційних технологій; наявність незначних труднощів в процесі впровадження інноваційних технологій.

Недостатній рівень (НД) підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти характеризується широкою палітрою відношення студентів до інноваційних технологій (від байдужого до зацікавленого), слабким усвідомленням мети та мотивів використання інноваційних технологій у майбутній професійній діяльності; відсутністю ґрунтовних знань, навичок, умінь та досвіду і методики використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти, труднощі в процесі впровадження інноваційних технологій.

З метою визначення підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти було проведено констатувальний експеримент, до якого були залучені 257 студентів факультету дошкільної педагогіки та психології Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет іме-

ні К. Д. Ушинського». Проведене анкетування за-свідчило, що більшість студентів вважали, що слабо підготовлені до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти (55%), не підготовлені – 25%, недостатньо підготовлені – 15%. І лише 5% опитаних вважають, що вони добре підготовлені до означеного виду діяльності. Причинами такого стану опитувані вважають відсутність теоретичної підготовки до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти (35%), методичної підготовки (37%), практичного досвіду застосування інноваційних технологій (20%), навчально-методичного забезпечення (6%) та ін.

Наступним етапом експерименту було проведення діагностування рівня підготовленості студентів експериментальної і контрольної груп до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. Була розроблена діагностична методика визначення рівня підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. Результати діагностики рівнів підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти експериментальної і контрольної груп на початку формувального експерименту відображені в табл. 1.

Як видно з таблиці, за результатами діагностичного зрізу переважна більшість студентів експериментальної і контрольної груп на початку експериментальної роботи в межах формувального експерименту знаходилися на недостатньому рівні підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. Так, в обох типах груп найгіршими були результати сформованості когнітивного компонента підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти.

Отримані результати діагностики початкового рівня підготовленості майбутніх вихователів

Таблиця 1 – Загальна характеристика рівнів підготовленості майбутніх вихователів експериментальної і контрольної груп (констатувальний зріз)

№	Рівні	Групи			
		Контрольна група		Експериментальна група	
		Абс	%	Абс	%
1	Недостатній	21	65,63%	24	70,59%
2	Достатній	11	34,37%	10	29,41%
3	Високий	0	0%	0	0%
4	Разом	32	100%	34	100%

до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти, на нашу думку, є об'єктивними і пояснюються відсутністю цілеспрямованого використання інноваційних технологій у підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Основний акцент в процесі реалізації змісту підготовки майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти було зроблено при вивченні навчальної дисципліни «Педагогічна творчість». Основними завданнями дисципліни є ознайомлення студентів: з сутністю і специфікою творчої педагогічної діяльності педагога; з психофізіологічними основами творчої діяльності; з структурою творчої особистості; з технологією організації творчої діяльності педагога та вихованців в освітньому процесі ЗДО.

В експериментальній групі підготовка майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти при вивченні навчальної дисципліни «Педагогічна творчість» забезпечувалася оптимальним поєднанням різноманітних індивідуальних, парних і групових завдань, спрямованих не тільки на теоретичне засвоєння інноваційних технологій, а й на шляхи впровадження інноваційних технологій в освітній процес.

Студенти експериментальної групи при вивченні навчальної дисципліни «Педагогічна творчість» ознайомилися з особливостями застосування таких інноваційних технологій, як: «Технологія саморозвитку М. Монтессорі», «Вальфдорська педагогіка Р. Штерна», «С. Френе «Школа успіху і радості», «Методика навчання дошкільників Г. Домана», «Музично-педагогічна концепція К. Орфа», «Технологія розв'язування винахідницьких завдань Г. Альтшуллера», «Біном фантазії» (прийоми Дж. Родарі), «Рішення творчих завдань (система Е. де Боно)», «Технологія раннього та інтенсивного навчання М. Зайцева», «Технологія розвивальних ігор Б. Нікітіна», «Психолого-педагогічне проектування взаємодії дорослого з дитиною «Радість розвитку» Т. Піроженко», «Технологія фізичного виховання дітей М. Єфименка «Театр фізичного розвитку та оздоровлення дітей», «Технологія розвитку зв'язного мовлення дітей дошкільного віку А. Богуш», «Методика використання схем-моделей у лексико-граматичній роботі К. Крутій» та ін.

Активізації навчальної діяльності студентів експериментальної групи сприяли такі технології, як: «Пряма колективна «мозкова атака» А. Ф. Осборна», «Масова «мозкова атака» Дж. Д. Філіпса», «Зворотна колективна «мозкова атака», «Письмова

«мозкова атака», «Синектика В. Дж. Гордона», «Нарада піратів», «Діалог Дон Кіхота і Санчо Панси», «Монолог винахідника», «Колективна записна книжка» Дж. В. Хейфіля, «Список контрольних запитань Е. Крину», «Метод контрольних запитань (МКЗ) Т. Ейлоарта», «Метод морфологічного аналізу та синтезу за Ф Цвіком», «Інтегративний метод «метра» за І. Бувеном», «Метод семиразового пошуку Г. Буша», «Метод фокальних об'єктів (МФО) за Ф. Кунце», «Система творчого пошуку КАРУС за В. О. Моляко», «Метод інверсолії за А. Ф. Есауловим», «Метод організуючих понять Ф. Ханзена», «Метод ступеневого підходу до вирішення завдання А. Фрейзера», «Проектні технології», «Узагальнений евристичний алгоритм А. Половинкіна», «Метод систематичної евристики І. Мюллера і П. Коха» та ін.

Заняття в експериментальній групі передбачали закріплення у студентів теоретичних знань, формування навичок, умінь і досвіду використання інноваційних технологій. Також створювалися умови, наближені до реальної освітньої діяльності у закладах дошкільної освіти. Окремі практичні заняття щодо застосування інноваційних технологій в проводилися на базі закладів дошкільної освіти. На цих заняттях студенти мали можливість вивчити та апробувати особливості застосування інноваційних технологій в освітньому процесі закладу дошкільної освіти. Тобто у студентів експериментальної групи формувалися навички використання інноваційних технологій в освітній діяльності закладів дошкільної освіти.

Самостійна робота студентів експериментальної групи при вивченні навчальної дисципліни «Педагогічна творчість» охоплювала комплекс різноманітних завдань, спрямованих на поглиблення й удосконалення теоретичної і практичної підготовки студентів як майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти щодо використання інноваційних технологій. У процесі добору завдань для самостійної роботи враховувалися такі основні аспекти: дослідницький і творчий характер завдань, їхня різноманітність за змістом і формою; професійна спрямованість і відповідність завдань специфіці майбутньої діяльності; відповідність завдань індивідуальним можливостям студентів і реальним умовам для їх виконання.

Після завершення формуального експерименту з метою перевірки ефективності запропонованої системи роботи з підготовки майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти було здійснено підсумкове оцінювання рівня підготовленості студентів експериментальної і контрольної груп (табл. 2).

Таблиця 2 – Загальна характеристика рівнів підготовленості майбутніх вихователів експериментальної і контрольної груп (прикінцевий зріз)

№	Рівні	Групи			
		Контрольна група		Експериментальна група	
		Абс	%	Абс	%
1	Недостатній	14	43,75%	8	23,53%
2	Достатній	16	50%	14	41,18%
3	Високий	2	6,25%	12	35,29%
4	Разом	32	100%	34	100%

Обробка емпіричного матеріалу та аналіз одержаних результатів формуального експерименту дозволили виявити суттєву різницю в рівнях підготовленості студентів до використання інноваційних технологій в експериментальній групі у порівнянні з контрольною. Як видно з таблиці, результати формуального експерименту засвідчили ефективність запропонованої системи роботи з підготовки майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. За результатами підсумкового зрізу після формуального експерименту стан підготовленості студентів експериментальної і контрольної груп (мотиваційно-ціннісний, когнітивний та операційно-діяльнісний компоненти) характеризувався таким розподілом за рівнями: високий – 35,29% експериментальна група (6,25% контрольна група); достатній – 41,18% експериментальна група (50% контрольна група); недостатній – 35,29% експериментальна група (6,25% контрольна група).

Порівняльний аналіз діагностичного і підсумкового зрізів (табл. 3). засвідчив зростання рівнів підготовленості студентів експериментальної і контрольної груп, однак рівні підготовленості майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти експериментальної групи за зазначеними компонентами були значно вищими від рівнів цього ж стану у студентів контрольної групи.

Для студентів експериментальної групи характерним було ціннісне ставлення до використання інноваційних технологій в освітньому процесі

закладів дошкільної освіти. Респонденти чітко усвідомлювали необхідність використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. При опитуванні студентів контрольної групи спостерігалися здебільшого ті самі тенденції, що й на початку експерименту: не сформованість мотивів використання інноваційних технологій у майбутній професійній діяльності, формальний інтерес до інноваційних технологій, який не знаходить свого втілення в практичній діяльності.

Таким чином можемо зробити висновок, що підготовленість майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти є складне динамічне психічне утворення, яке виражає сукупність інтелектуальних, мотиваційних, діяльнісних і емоційно-вольових складових психіки. Аналіз досліджуваної проблеми та вивчення стану її розроблення в педагогічній науці дали змогу зробити висновки відносно актуальності і доцільності підготовки майбутніх вихователів до використання інноваційних технологій в освітньому процесі закладів дошкільної освіти. Інноваційні технології дають невичерпні можливості у підготовці майбутніх вихователів у формуванні та розвитку його особистості, удосконаленні провідних індивідуально-психічних і професійних якостей, збагаченні світоглядно-культурологічної, психолого-педагогічної та фахово-методичної підготовки, у формуванні педагогічної майстерності студентів як майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти.

Таблиця 3 – Динаміка зміни рівнів підготовленості майбутніх вихователів експериментальної і контрольної груп

Рівні	Констатувальний зріз				Прикінцевий зріз			
	КГ		ЕГ		КГ		ЕГ	
	Абс	%	Абс	%	Абс	%	Абс	%
Недостатній	21	65,63%	24	70,59%	14	43,75%	8	23,53%
Достатній	11	34,37%	10	29,41%	16	50%	14	41,18%
Високий	0	0%	0	0%	2	6,25%	12	35,29%
Разом	32	100%	34	100%	32	100%	34	100%

Список використаних джерел

1. Богуш А. Методика навчання дітей української мови в дошкільних навчальних закладах: підруч. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Київ: Слово, 2014. 437 с.
2. Богуш А., Луцан Н. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників: мовленнєві ігри, ситуації, вправи: навч. посіб. Вид. 3-тє, допов. Київ: Слово, 2014. 302 с.
3. Відкрита освіта: інноваційні технології та менеджмент: колект. монографія / Ничкало Н. Г. та ін.; за наук. ред. М. О. Кириченка, Л. М. Сергєєвої. Київ: ДВНЗ «Ун-т менеджменту освіти» НАПН України, 2018. 440 с.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підруч. Вид. 3-тє випр. Київ: Академвидав, 2015. 302 с.
5. Довбищенко В. І., Іванюк І. В., Овчарук О. В. Каталог інноваційних проєктів та інновацій у сфері дошкільної та загальної середньої освіти України *Postметодика*. 2013. № 2 (111). С. 6–37
6. Інноваційні технології навчання: навч. посіб. / Бахтіярова Х. Ш. та ін.; відп. ред. Х. Ш. Бахтіярова. Київ: НТУ, 2016. 171 с.
7. Інноваційні технології: теорія, методологія та практика в сучасній науці: колект. монографія / Бахов І. С. та ін. Київ: Компринт, 2017. 322 с.
8. Концептуальні засади становлення інноваційного суспільства в Україні: монографія / Клімова Г. П. та ін.; за ред. Ю. Є. Атаманової, Г. П. Клімової. Харків: Право, 2015. 449 с.
9. Професійна педагогічна освіта: інноваційні технології та методики: монографія / Дубасенюк О. А. та ін.; ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2009. 564 с.
10. Тарадюк Н. В., Панасюк О. П. Інноваційні технології: креативно-виховний аспект: монографія. Луцьк: Твердиня, 2009. 164 с.
11. Феномен інновації: освіта, суспільство, культура: монографія / Кремень В. Г. та ін.; за ред. акад. В. Г. Кременя. Київ: Педагогічна думка, 2008. 471 с.
12. Цибульська С. М. Інноваційні технології в системі початкової освіти: монографія. Київ: МАУП Персонал, 2017. 174 с.

References

1. Bogush, A. (2014). *Metodyka navchannia ditei ukrainskoi movy v doshkilnykh navchalnykh zakladakh [Methodology of teaching Ukrainian to Children in Preschool Educational Institutions]* (2nd, ed., rev.). Kyiv: Slovo [in Ukrainian].
2. Bohush, A., & Lutsan, N. (2014). *Movlennievo-ihrova diialnist doshkilnykiv: movlennievi ihry, sytuatsii, vpravy [Speech and Gaming Activities of preschoolers: Speech Games, Situations, Exercises]* (3d, ed., rev.). Kyiv: Slovo [in Ukrainian].
3. Nychkalo, N. (2018). *Vidkryta osvita: innovatsiini tekhnolohii ta menedzhment [Open Education: Innovative Technologies and Management]*. M. Kyrychenko, L. Serheieva (Eds.). Kyiv: DVNZ «Un-t menedzhmentu osvity» NAPN Ukrainy [in Ukrainian].
4. Dychkivska, I. (2015). *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii [Innovative Pedagogical Technologies]* (3d, ed., rev.). Kyiv: Akademydav [in Ukrainian].
5. Dovbyshchenko, V., Ivaniuk, I., & Ovcharuk O. (2013). *Kataloh innovatsiinykh proektiv ta innovatsii u sferi doshkilnoi ta zahalnoi serednoi osvity Ukrainy [Catalog of Innovative Projects and Innovations in the Field of Preschool and General Secondary Education of Ukraine] – Postmetodyka [Postmethodology]*, 2(111), 6–37 [in Ukrainian].
6. Bakhtiarova, Kh. (2016). *Innovatsiini tekhnolohii navchannia [Innovative Learning Technologies]*. Kh. Bakhtiarova (Ed.). Kyiv: NTU [in Ukrainian].
7. Bakhov, I. (2017). *Innovatsiini tekhnolohii: teoriia, metodolohiia ta praktyka v suchasni nauksi [Innovative Technologies: Theory, Methodology and Practice in Modern Science]*. Kyiv: Komprynt [in Ukrainian].
8. Klimova, H. (2015). *Kontseptualni zasady stanovlennia innovatsiinoho suspilstva v Ukraini [Conceptual Foundations of the Formation of an Innovative Society in Ukraine]*. Yu. Atamanova, H. Klimova (Eds.). Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
9. Dubaseniuk, O. (2009). *Profesiina pedahohichna osvita: innovatsiini tekhnolohii ta metodyky [Professional Pedagogical Education: Innovative Technologies and Techniques]*. O. Dubaseniuk (Ed.). Zhytomyr: ZhDU im. I. Franka [in Ukrainian].
10. Taradiuk, N., & Panasiuk, O. (2009). *Innovatsiini tekhnolohii: kreatyvno-vykhovnyi aspekt [Innovative Technologies: Creative and Educational Aspects]*. Lutsk: Tverdnyia [in Ukrainian].
11. Kremen, V. (2008). *Fenomen innovatsii: osvita, suspilstvo, kultura [The Phenomenon of Innovation: Education, Society, Culture]*. V. Kremen (Ed.). Kyiv: Pedahohichna dumka [in Ukrainian].
12. Tsybulska, S. (2017). *Innovatsiini tekhnolohii v systemi pochatkovoї osvity [Innovative Technologies in the System of Primary Education]*. Kyiv: MAUP Personal [in Ukrainian].

Алексей Листопад. Подготовка будущих воспитателей к использованию инновационных технологий в дошкольных образовательных учреждениях

В статье раскрыта проблема подготовки будущих воспитателей к применению инновационных технологий в образовательном процессе дошкольных образовательных учреждений. Доказано, что инновации отражают динамику современной жизни во всем многообразии ее взаимосвязей и несогласованностей, обеспечивают качественный рост эффективности, пронизывают все области жизни общества, помогают раскрыть логику развития человека, способствуют выделению и синтезу мировоззренческих и методологических моментов, являются неотъемлемой частью осмысления человеком своего опыта жизни, являются конечным результатом интеллектуальной деятельности человека (фантазии, творческий процесс, открытия, изобретения и рационализации). Подготовленность будущих воспитателей к использованию инновационных технологий в педагогическом процессе дошкольных образовательных учреждений это сложное динамическое психическое образование, которое выражает совокупность интеллектуальных, мотивационных, деятельностных и эмоционально-волевых составляющих психики. Определены компоненты (мотивационно-ценностный, когнитивный, операционно-деятельностный), показатели и уровни (недостаточный, достаточный, высокий) подготовленности будущих воспитателей к применению инновационных технологий в педагогическом процессе дошколь-

ных образовательных учреждений. Проведено диагностирование уровня подготовленности будущих воспитателей к применению инновационных технологий в педагогическом процессе дошкольных образовательных учреждений. Предложена система работы направленная на подготовку будущих воспитателей к применению инновационных технологий в педагогическом процессе дошкольных образовательных учреждений. Основной акцент в процессе реализации содержания подготовки будущих воспитателей к использованию инновационных технологий в образовательном процессе дошкольных образовательных учреждений был сделан при изучении учебной дисциплины «Педагогическое творчество». Занятия в экспериментальной группе предусматривали закрепление студентами теоретических знаний, формирование умений и навыков, опыта использования инновационных технологий. Система работы направленная на подготовку будущих воспитателей к применению инновационных технологий в педагогическом процессе дошкольных образовательных учреждений предполагала создание условий приближенных к реальной воспитательной деятельности в дошкольных образовательных учреждениях. Доказано, что разработанная система работы направленная на подготовку будущих воспитателей к применению инновационных технологий в педагогическом процессе дошкольных образовательных учреждений является эффективной. Анализ исследуемой проблемы дал возможность сделать выводы о целесообразности подготовки будущих воспитателей к использованию инновационных технологий в образовательном процессе дошкольных образовательных учреждений.

Ключевые слова: подготовка будущих воспитателей, инновационные технологии, дети дошкольного возраста.

Oleksii Listopad. Training future educators in using innovative technologies in preschool educational institutions

The article reveals the problem connected with the training aspects of the future educators in using innovative technologies in preschool educational institutions. It is proved that innovations reflect the dynamics of modern life in all its diversity of interconnections and inconsistencies, provide a qualitative increase in efficiency, permeate all areas of society, help to uncover the logic of human development, contribute to the determination and synthesis of ideological and methodological aspects; they are an integral part of an individual's understanding of his / her life experience, they are the final results of human intellectual activities (fantasy, the creative process, discoveries, inventions and rationalization). The preparedness of the future educators for using innovative technologies in the pedagogical process of preschool educational institutions is a complex dynamic mental unity that expresses a set of intellectual, motivational, activity-centred and emotional-volitional components of the psyche. The components (motivational and value-oriented, cognitive, operational and activity-centred), indicators and levels (insufficient, sufficient, high) of the future educators' preparedness to use innovative technologies in the pedagogical process of preschool educational institutions are defined. The diagnostics of the future educators' proficiency level of their preparedness to apply innovative technologies in the pedagogical process of preschool educational institutions has been carried out. A system of work aimed at training the future educators in using innovative technologies in the pedagogical process of preschool educational institutions has been proposed. The main emphasis in the implementation of the content of the future educators' training in using innovative technologies in the educational process of preschool educational institutions was made within the study of the educational discipline «Pedagogical creativity». The classes in the experimental group provided students with the consolidation of theoretical knowledge, the development of their skills and experience in the use of innovative technologies. The system of work aimed at training the future educators in using innovative technologies in the pedagogical process of preschool educational institutions presupposed the creation of conditions close to real educational activities in preschool educational institutions. It has been proved that the developed system of work aimed at training the future educators in applying innovative technologies in the pedagogical process of preschool educational institutions is effective. The analysis of the problem under study made it possible to draw conclusions about the feasibility of the future educators' training in using innovative technologies in the educational process of preschool educational institutions.

Key words: future educators' training, innovative technologies, children of preschool age.